

Krise v církvi, husitství

- Celkové **problémy ve společnosti za vlády Václava IV.** – panovník prosazoval centralizovanou monarchii, šlechta toužila po stavovském státu; rostlo zatížení poddaných, města byla pro šlechtu novou hospodářskou konkurencí, církve ze svých majetků neodváděly daně a stala se prodejnou (kupování církevních hodností, prodávání odpustků)
- Vzdělanci poukazující na problémy (**Husovi předchůdci**) – Konrád Waldhauser, Matěj z Janova, Jan Milíč z Kroměříže, Tomáš Štítivý ze Štítivého

Jan Hus (1371-1415)

- Studium na pražské univerzitě, 1409 jejím rektorem, zasloužil se o vydání Kutnohorského dekretu
- 1402-1412 kázal v **Betlémské kapli**
- Zavedl spřežkový pravopis
- Myšlenkově vycházel z anglického reformátora **Johna Wicliffa** – kritika vrchnosti jako takové, bohatství církve, prodeje odpustků **mnohopapežství** (Řím, Pisa, Avignon – papež odmítl Filipa Sličného korunovat císařem, 1309 papež zemřel a F ho z Říma přesunul do Avignonu, aby měl nad ním kontrolu; 1377 papež Řehoř XI. přesunut z A do Ř, záhy zemřel a na obou místech zvolen papež nový – Urban VI. v Ř, Klement VII. v A, tj. dvojpapežství; 1409 měl situaci vyřešit koncil v Pise, byl zvolen nový papež, ale další dva odmítli odstoupit - trojpapežství)
- 1412 spor s králem kvůli kritice prodeje odpustků, nad Prahou vyhlášen **interdikt** a Hus uvržen do **klatby** (Kozí Hrádek, Krakovec, kázání v přírodě)
- 1414 **koncil v Kostnici**, měl vyřešit mnohopapežství a Hus tam měl obhájit své myšlenky, nakonec odsouzen a 6. 7. 1415 upálen (1416 i Jeroným Pražský)
- Po upálení lid přepadával kostely a zabavoval majetek církve – 1416 šlechtici vytvořili Panskou jednotu
- Od 1419 lidové kazatelé pořádali **poutě na hory** (Oreb, Tábor, Beránek)
- 7/1419 **1. pražská defenestrace** – z Novoměstské radnice vyhození konšelé, krátce poté zemřel VIV.

Krise v církvi, husitství

- V čele husitů **Jan Žižka** – husité vyhnáni z Plzně, Ž je přivedl na hradiště nedaleko Sezimova ústí - vznik města Tábor („Tábor“ označením pro horu ve Starém i Novém zákoně)
- **Myšlenkové proudy husitství** – teologové, univerzitní mistři, kališnické panstvo a část nižší šlechty tvořila **umírněný proud**; venkované, chudí lidé, táborité, orebité, kazatelé a městské svazy tvořili **radikální křídlo**; významné postavení měla **Praha** – mnoho názorových proudů, do 1422 radikálnější, pak smrt Želivského a umírnění
- 3/1420 **bitva u Sudoměře** – husité (Žižka) proti Panské jednotě (Zdeněk ze Šternberka), vítězství husitů, poprvé využita **nová vojenská taktika** (bojiště výhodné pro husity, vozová hradba, nové zbraně – cepy, palcáty, řemdichy, sudlice)
- 1420 **1. křížová výprava do Čech** – Zikmund se chtěl ujmout dědictví, křižáci obsadili skoro celou Prahu a Z se nechal korunovat českým králem
- 1421 **Časlavský sněm** Zikmunda sesadil, ustanovil 20 členů zemské vlády a **4 pražské artikuly** – přijímání podobojí, svobodné hlásání slova božího, odnětí majetku církve, trestání smrtelných hříchů na pozemském světě
- Poté další křížové výpravy do Čech a husitské bitvy, husité pořádali **rejsy**
- 1431 svolán **Basilejský koncil** (pro zástupce jednotlivých směrů husitství), 1436 vyhlášena **Basilejská kompaktáta** – z artikul obhájeno přijímání podobojí, husité uznáni pravověrnými křesťany, Zikmunda českým králem, šlechtě přiznán majetek získaný v bojích, církev vyloučena ze zemského sněmu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY